

**ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΤΗΣ VELLUM ΣΤΟΥΣ ΕΠΙΜΕΛΗΤΕΣ ΒΡΕΦΩΝ, ΝΗΠΙΩΝ
ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΩΝ**

«Vellum Certificate in Carers of Infants, Toddlers and Children»

SYLLABUS

Vellum Global Educational Services

Έκδοση 3.0

Vellum Global Educational Services

Κεντρικά Γραφεία: Παύλου Μελά 12 / Αλεξάνδρεια / ΤΚ 59300 / Τηλ.: 2310 501895
Γραφείο Θεσσαλονίκης: Αγίου Μηνά 7 / Θεσσαλονίκη / ΤΚ 54625 / Τηλ.: 2310 531323
Γραφείο Αθήνας: Πολυτεχνείου 12 / Αθήνα / ΤΚ 10433 / Τηλ.: 210 3835114
e-mail: info@vellum.org.gr - url: www.vellum.org.gr

Πνευματικά Δικαιώματα

Το παρόν έγγραφο αποτελεί πνευματική ιδιοκτησία της Vellum Global Educational Services και όλα τα δικαιώματα είναι κατοχυρωμένα και προστατευμένα από την Ελληνική και Ευρωπαϊκή νομοθεσία. Απαγορεύεται η αναπαραγωγή του σχετικού εγγράφου, είτε μέρους είτε όλου, χωρίς την έγγραφη έγκριση της Vellum Global Educational Services. Η διάθεσή του επιτρέπεται μόνο ως αυτούσιου και για ενημερωτικούς σκοπούς.

Αποκήρυξη Ευθυνών

Η Vellum Global Educational Services προετοιμάζοντας το παρόν σχήμα πιστοποίησης και διενεργώντας συστηματικούς ελέγχους ώστε να καλύπτει την εγκυρότητα του περιεχόμενου του, καμία ευθύνη δεν φέρει για οποιαδήποτε ζημία προκύψει από την χρήση του παρόντος είτε κατά τμήμα είτε κατά όλο.

Το περιεχόμενο του παρόντος είναι δυνατόν να τροποποιηθεί ή καταργηθεί όποτε κριθεί απαραίτητο και χωρίς προηγούμενη ενημέρωση.

Εξεταστέα Ύλη

Η εξεταστέα ύλη ανακοινώνεται στο δικτυακό τόπο της Vellum Global Educational Services, **www.vellum.org.gr**, ο οποίος είναι και ο μόνος που αναγνωρίζεται από την εταιρεία ως σημείο ενημέρωσης των ενδιαφερομένων.

Περιεχόμενα

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	3
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ	4
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΕΞΕΤΑΣΤΕΑ ΥΛΗ.....	7
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	10

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 «Πιστοποιητικό της Vellum στους Επιμελητές Βρεφών, Νηπίων και Παιδιών»

Ο επιμελητής βρεφών, νηπίων και παιδιών αποτελεί το πρόσωπο που παρέχει με επιμέλεια και ευσυνειδησία τις υπηρεσίες του, μεριμνώντας για την προστασία της υγείας, της ασφάλειας και του εν γένει ενδιαφέροντος του παιδιού. Η φροντίδα βρεφών και νηπίων περιλαμβάνει ενδεικτικά τις ακόλουθες υπηρεσίες: α) φροντίδα της ατομικής υγιεινής του παιδιού, β) παροχή τροφής στο παιδί, γ) προετοιμασία των γευμάτων του παιδιού, δ) πρόγραμμα ανάπαυσης/ύπνου του παιδιού, ε) φροντίδα για την επαρκή ένδυση του παιδιού, στ) διατήρηση ενός ασφαλούς περιβάλλοντος για το παιδί, ζ) οργάνωση εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και δραστηριοτήτων παιχνιδιού, ανάλογα με την ηλικία και το επίπεδο ψυχικής και σωματικής ανάπτυξης του παιδιού, η) συμβολή στην ψυχοσυναισθηματική και κοινωνική ανάπτυξη του παιδιού, θ) εκπαίδευση του παιδιού σε θέματα προσωπικής υγιεινής και σε θέματα πειθαρχίας, ι) συνοδεία του παιδιού σε περιπάτους και υπαίθριες δραστηριότητες, ια) τήρηση αρχείου για τις καθημερινές δραστηριότητες του παιδιού και πληροφορίες για την υγεία του.

Το πιστοποιητικό αξιολογεί δεξιότητες σχετιζόμενες με τη φροντίδα βρεφών, νηπίων και παιδιών, έτσι όπως αυτή ορίζεται και λειτουργεί στα πλαίσια του σχετικού εθνικού νομοθετικού πλαισίου.

Για την κτήση του πιστοποιητικού ο υποψήφιος καλείται να εξεταστεί στη σχετική ενότητα απαντώντας σε τριάντα (30) ερωτήσεις πολλαπλών επιλογών. Η διάρκεια εξέτασης ορίζεται στα 45 λεπτά και το ποσοστό επιτυχίας σε 70%.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ

2.1 Σκοπός

Σκοπός του Πιστοποιητικού είναι να αξιολογήσει και να πιστοποιήσει τις ειδικευμένες γνώσεις των υποψηφίων αναφορικά με την φροντίδα βρεφών, νηπίων και παιδιών. Ειδικότερα, οι αξιολογούμενες δεξιότητες των υποψηφίων σχετίζονται με τα παρακάτω αντικείμενα:

- Βρεφοκομία, Παιδαγωγική και Νηπιαγωγική
- Κοινωνικοσυναισθηματική, ψυχολογική και γνωστική ανάπτυξη βρεφών, νηπίων και παιδιών
- Στοιχεία Παιδιατρικής, Υγιεινής και Πρώτες Βοήθειες
- Διαταραχές Συναισθήματος και Δυσκολίες Συμπεριφοράς
- Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση και Συμπερίληψη
- Μαθησιακές Δυσκολίες (ΜΔ): Χαρακτηριστικά Ατόμων με ΜΔ, Στρατηγικές Παρέμβασης & Τεχνικές Διδασκαλίας
- Χρήση των τεχνών στην εκπαίδευση νηπίων και παιδιών

2.2 Ομάδα στόχος

Το παρόν Πιστοποιητικό της Vellum ενδείκνυται για την στοχευμένη αξιολόγηση:

- Ατόμων που επιθυμούν να εργαστούν ως επιμελητές/τριες και φροντιστές/τριες βρεφών-νηπίων-παιδιών ή εργάζονται ήδη και επιθυμούν την προσωπική και επαγγελματική τους ανάπτυξη μέσα από τον εμπλουτισμό των γνώσεων, δεξιοτήτων και προσόντων τους μέσω της επιμόρφωσης.
- Εκπαιδευτικών, ψυχολόγων, επαγγελματιών υγείας, παιδαγωγών, νηπιαγωγών, βρεφονηπιοκόμων, κοινωνικών λειτουργών, λογοθεραπευτών/τριών, εργοθεραπευτών/τριών, νοσηλευτών/τριών.
- Αδιόριστων εκπαιδευτικών και επαγγελματιών αντίστοιχων ειδικοτήτων.
- Προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών αντίστοιχων ειδικοτήτων.
- Γονέων, προκειμένου να ενδυναμωθούν με συγκεκριμένα γνωστικά εφόδια που θα τους βοηθήσουν στην ανατροφή του παιδιού τους, αλλά και στη μετάδοση καταλλήλων γνώσεων, ώστε να είναι σε θέση να αξιολογήσουν μελλοντικά κάποιον/α υποψήφιο/α επιμελητή/τρια για το παιδί τους ή κάποιον/α παιδαγωγό που θα επιλέξουν για τη διαπαιδαγώγηση και φύλαξη του παιδιού στον ελεύθερό του χρόνο.

2.3 Δομή του Πιστοποιητικού

Το πιστοποιητικό αξιολογεί δεξιότητες σχετιζόμενες με την φροντίδα βρεφών, νηπίων και παιδιών, έτσι όπως αυτή ορίζεται και λειτουργεί στα πλαίσια του σχετικού Εθνικού νομοθετικού πλαισίου. Ειδικότερα, οι αξιολογούμενες δεξιότητες των υποψηφίων σχετίζονται με τα αντικείμενα της Βρεφοκομίας, Παιδαγωγικής και Νηπιαγωγικής, της Κοινωνικοσυναισθηματικής, ψυχολογικής και γνωστικής ανάπτυξης βρεφών, νηπίων και παιδιών, της Παιδιατρικής, Υγιεινής και των Πρώτων Βοηθειών, των Διαταραχών Συναισθήματος και Δυσκολιών Συμπεριφοράς, της Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης και Συμπερίληψης, των Μαθησιακών Δυσκολιών της χρήσης των τεχνών στην εκπαίδευση νηπίων και παιδιών.

Για την κτήση του Πιστοποιητικού ο υποψήφιος καλείται να εξεταστεί στη σχετικά αντικείμενα απαντώντας σε τριάντα (30) ερωτήσεις πολλαπλών επιλογών. Η διάρκεια εξέτασης ορίζεται στα 45 λεπτά και το ποσοστό επιτυχίας σε 70%.

2.4 Υποψήφιοι με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες

Στις περιπτώσεις υποψηφίων με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, όπως κάποιες από αυτές αναφέρονται στο Ν.3699/2008 (ΦΕΚ199Α), η εξέταση διεξάγεται κατά περίπτωση όπως περιγράφεται πιο κάτω.

Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει:

1. Να ενημερώσει έγκαιρα το εξεταστικό κέντρο, προκειμένου να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες προμήθειας του ειδικού εξοπλισμού που ενδεχομένως χρειαστεί, για τον δεύτερο επιτηρητή που θα πρέπει να ορισθεί, καθώς και για την εύρεση ή τον ορισμό του κατάλληλου ατόμου που θα λειτουργήσει ως βοηθός/γραφέας, ο οποίος δεν θα πρέπει να συμμετείχε σε οποιαδήποτε πιθανή εκπαιδευτική διαδικασία με τον υποψήφιο.

2. Να προσκομίσει βεβαίωση που χορηγείται με γνωμάτευση Υγειονομικής Επιτροπής ή από Κρατικό Νοσηλευτικό Ίδρυμα ή από το αναγνωρισμένο από το Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων Ιατροπαιδαγωγικό Κέντρο, στην οποία πρέπει να αναγράφεται η πάθηση.

Συγκεκριμένα οι «μαθητές»:

α. που έχουν σοβαρά προβλήματα ακοής (κωφοί, βαρήκοοι) σε ποσοστό 67% και πάνω εξετάζονται κανονικά με την παρουσία ατόμου που γνωρίζει τη νοηματική γλώσσα για την παροχή οδηγιών και διευκρινήσεων προς τον εξεταζόμενο.

β. που έχουν αδυναμία αντίληψης των χρωμάτων, όλες οι ερωτήσεις που αφορούν σε χρώματα, αναφέρονται και ονομαστικά στο ζητούμενο χρώμα. Για την ορθή απάντηση στην αντίστοιχη ερώτηση, οι εξεταζόμενοι επιτρέπεται να χρησιμοποιήσουν τις ετικέτες των χρωμάτων που εμφανίζονται στα αντίστοιχα μενού.

γ.1 που είναι τυφλοί, σύμφωνα με το ν.958/79 (ΦΕΚ 191 Α) ή έχουν ποσοστό αναπηρίας στην όρασή τους τουλάχιστον 67% ή είναι αμβλύωπες με ποσοστό αναπηρίας στην όρασή τους τουλάχιστον 67%, ή

γ.2 έχουν κινητική αναπηρία τουλάχιστον 67% μόνιμη ή προσωρινή που συνδέεται με τα άνω άκρα, ή

γ.3 πάσχουν από σπαστικότητα των άνω άκρων, ή

γ.4 πάσχουν από κάταγμα ή άλλη προσωρινή βλάβη των άνω άκρων που καθιστά αδύνατη τη χρήση τους για γραφή, ή

γ.5 παρουσιάζουν ειδικές μαθησιακές δυσκολίες όπως δυσλεξία, δυσγραφία, δυσαριθμσία, δυσαναγνωσία, δυσορθρογραφία και

γ.6 παρουσιάζουν το φάσμα αυτισμού,

εξετάζονται με τη βοήθεια βοηθού/γραφέα. Ο βοηθός γραφέας διαβάζει τις ερωτήσεις και πληκτρολογεί τις απαντήσεις του εξεταζόμενου.

Σημείωση: Οι «μαθητές» της περίπτωσης γ.1, αν δεν έχουν εγκατεστημένο ειδικό λογισμικό (Screen magnification software), μπορούν να χρησιμοποιήσουν επίσης από τα Βοηθήματα των Windows τον Μεγεθυντικό φακό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. ΕΞΕΤΑΣΤΕΑ ΥΛΗ

3.1.1 Εξεταστέα ύλη

Η εξεταστική ύλη έχει σχεδιαστεί με σκοπό να αξιολογήσει τις γνώσεις του υποψηφίου αναφορικά με την φροντίδα βρεφών, νηπίων και παιδιών. Ειδικότερα, τα αξιολογούμενα αντικείμενα και οι σχετικές εξεταζόμενες δεξιότητες παρουσιάζονται παρακάτω.

1. Βρεφοκομία, Παιδαγωγική και Νηπιαγωγική

- 1.1 Ο ρόλος του βρεφονηπιοκόμου
- 1.2 Οι παιδαγωγικές αρχές του Fröbel
- 1.3 Η δημιουργία δυναμικών περιβαλλόντων
- 1.4 Η παιδαγωγική μέθοδος της Μαρία Μοντεσσόρι
- 1.5 Η σημασία του ρόλου του παιδαγωγού
- 1.6 Ο ρόλος του εκπαιδευτικού
- 1.7 Αντιλήψεις/θεωρίες/μοντέλα επαγγελματισμού εκπαιδευτικού
- 1.8 Ο αποτελεσματικός εκπαιδευτικός
- 1.9 Μοντέλα επαγγελματισμού των εκπαιδευτικών
- 1.10 Ο ηγέτης εκπαιδευτικός
- 1.11 Διαπολιτισμική κατάρτιση των εκπαιδευτικών
- 1.12 Διαπολιτισμική επάρκεια
- 1.13 Διαπολιτισμική ετοιμότητα
- 1.14 «Υποχρεώσεις» του εκπαιδευτικού
- 1.15 Παράμετροι προσδιορισμού του ρόλου του εκπαιδευτικού
- 1.16 Η μερικότητα των απόψεων και πεποιθήσεων του εκπαιδευτικού
- 1.17 Ο εκπαιδευτικός ως φορέας διαπολιτισμικής συνείδησης
- 1.18 Διαπολιτισμικές δράσεις
- 1.19 Βασικές αρχές δεοντολογίας της διδασκαλίας
- 1.20 Συμπερασματικά

2. Κοινωνικοσυναισθηματική, ψυχολογική και γνωστική ανάπτυξη βρεφών, νηπίων και παιδιών

- 2.1 Ενίσχυση της σωματικής και ψυχικής υγείας
- 2.2 Ορισμός υγείας και ψυχικής υγείας
- 2.3 Κοινωνικοσυναισθηματική ανάπτυξη
- 2.4 Γνωστική ανάπτυξη
- 2.5 Γλωσσική ανάπτυξη
- 2.6 Η Έννοια των κινήτρων
- 2.7 Θεωρίες κινήτρων

- 2.8 Η έννοια του αυτοπροσδιορισμού και τα συστατικά στοιχεία του
- 2.9 Ο ρόλος των σχολικών ψυχολόγων
- 2.10 Ο κλάδος της σχολικής ψυχολογίας
- 2.11 Καθήκοντα και αρμοδιότητες σχολικού ψυχολόγου
- 2.12 Προγράμματα Παρέμβασης

3. Στοιχεία Παιδιατρικής, Υγιεινής και Πρώτες Βοήθειες

- 3.1 Το βρέφος κατά τη γέννησή του
- 3.2 Βάρος διαφόρων οργάνων στο νεογνό και στον ενήλικα
- 3.3 Κινητική και κοινωνική ανάπτυξη από 0-36 μηνών
- 3.4 Διατροφή κατά τη βρεφική ηλικία
- 3.5 Συγκεντρωτικός πίνακας με τις συστάσεις για τις υδατοδιαλυτές βιταμίνες για βρέφη ηλικίας 0-6 μηνών
- 3.6 Συγκεντρωτικός πίνακας με τις συστάσεις για τις υδατοδιαλυτές βιταμίνες για βρέφη ηλικίας 7-12 μηνών
- 3.7 Πίνακας μέσης ηλικίας εισαγωγής τροφίμων από διάφορες ομάδες στην Ελλάδα
- 3.8 Ποσότητα τροφίμων που χρειάζονται κατά τον απογαλακτισμό του παιδιού, για να καλυφθούν οι ημερήσιες ανάγκες του σε βιταμίνη Α
- 3.9 Πλεονεκτήματα από την κατανάλωση αγελαδινού γάλατος
- 3.10 Μειονεκτήματα από την κατανάλωση αγελαδινού γάλατος
- 3.11 Εκτιμώμενες ανάγκες σε ενέργεια από αναγνωρισμένους διεθνείς οργανισμούς υγείας/φορείς και χώρες – βρέφη
- 3.12 Εκτιμώμενες ανάγκες σε μακροθρεπτικά συστατικά από αναγνωρισμένους διεθνείς οργανισμούς υγείας και χώρες – βρέφη
- 3.13 Εκτιμώμενες ανάγκες σε βιταμίνες από αναγνωρισμένους διεθνείς οργανισμούς υγείας και χώρες – βρέφη
- 3.14 Εκτιμώμενες ανάγκες σε ανόργανα στοιχεία από αναγνωρισμένους διεθνείς οργανισμούς υγείας και χώρες – βρέφη
- 3.15 Πρακτικές οδηγίες για τη διατροφή νηπίων
- 3.16 Πρώτες βοήθειες

4. Διαταραχές Συναισθήματος και Δυσκολίες Συμπεριφοράς

- 4.1 Τα δικαιώματα του παιδιού
- 4.2 Οι ανάγκες των παιδιών
- 4.3 Παιδικές διαταραχές συναισθήματος και δυσκολίες συμπεριφοράς
- 4.4 Ορισμός και ταξινόμηση διαταραχών συμπεριφοράς (Διαταραχή Εναντίωσης-Πρόκλησης, Διαταραχή διαγωγής, ΔΕΠΥ (Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής Υπερκινητικότητας)
- 4.5 Συναισθηματικές, Συνηθιακές και Συμπεριφορικές διαταραχές

- 4.6 Παράγοντες κινδύνου για την εμφάνιση προβληματικών συμπεριφορών
- 4.7 Αναπτυξιακοί παράγοντες επικινδυνότητας
- 4.8 Διαγνωστική αξιολόγηση του παιδιού ή εφήβου
- 4.9 Εργαλεία αξιολόγησης της λειτουργικότητας του παιδιού, αλλά και των συμπεριφορικών ή συναισθηματικών προβλημάτων του
- 4.10 Ψυχολογική και Εκπαιδευτική διαγνωστική αξιολόγηση
- 4.11 Τρόποι αντιμετώπισης των προβλημάτων συμπεριφοράς του παιδιού ή εφήβου

5. Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση και Συμπερίληψη

- 5.1 Ιστορία Ειδικής Αγωγής
- 5.2 Νόμος Ειδικής Αγωγής 3699/2008
- 5.3 Η έννοια της αναπηρίας
- 5.4 Ενιαία εκπαίδευση μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (ΕΕΑ) και αναπηρία - Συμπερίληψη
- 5.5 Θεμελιώδεις διακηρύξεις και νομοθεσίες για την ενιαία εκπαίδευση των ατόμων με αναπηρία
- 5.6 Συμπεράσματα

6. Μαθησιακές Δυσκολίες (ΜΔ): Χαρακτηριστικά Ατόμων με ΜΔ, Στρατηγικές Παρέμβασης & Τεχνικές Διδασκαλίας

- 6.1 Εισαγωγή
- 6.2 Κατηγορίες Μαθησιακών Δυσκολιών: Δυσλεξία, Δυσαριθμησία, Δυσγραφία, Δυσαναγνωσία και Δυσορθογραφία
- 6.3 Γενικές Μαθησιακές Δυσκολίες και Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες (ΕΜΔ)
- 6.4 Αίτια Μαθησιακών Δυσκολιών
- 6.5 Χαρακτηριστικά Παιδιών με Μαθησιακές Δυσκολίες
- 6.6 Δυσλεξία
- 6.7 Ορισμός Δυσλεξίας
- 6.8 Αίτια Δυσλεξίας
- 6.9 Χαρακτηριστικά Ατόμων με Δυσλεξία
- 6.10 Στρατηγικές Παρέμβασης
- 6.11 Προτάσεις και Τεχνικές για τη Διδασκαλία Μαθητών με ΕΜΔ

7. Η χρήση των τεχνών στην εκπαίδευση νηπίων και παιδιών

- 7.1 Εννοιολογικές προσεγγίσεις της διαφοροποίησης
- 7.2 Οφέλη/πλεονεκτήματα διαφοροποιημένης διδασκαλίας
- 7.3 Προϋποθέσεις διαφοροποιημένης διδασκαλίας
- 7.4 Χαρακτηριστικά διαφοροποιημένης διδασκαλίας

- 7.5 Ο ρόλος του εκπαιδευτικού στη διαφοροποιημένη διδασκαλία
- 7.6 Η σημασία της αξιολόγησης στη διαφοροποιημένη διδασκαλία
- 7.7 Η συμβολή των ΤΠΕ στη διαφοροποιημένη διδασκαλία
- 7.8 Τομείς παρέμβασης της διαφοροποιημένης διδασκαλίας

4. Προτεινόμενη βιβλιογραφία

- Αγγούρια, Ε. (2018). *Οι παιδαγωγικές απόψεις της Μοντεσσόρι και οι επιρροές τους στη σύγχρονη προσχολική εκπαίδευση* (Πτυχιακή εργασία). Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, Φλώρινα.
- Αθανασοπούλου, Μ. (2010). Τα κίνητρα των παιδιών προσχολικής ηλικίας για μάθηση (Μεταπτυχιακή εργασία). Πανεπιστήμιο Πατρών. <http://hdl.handle.net/10889/3827>
- Αντωνιάδου-Κουμάτου, Ι., Ξεκαλάκη, Α., & Πρασούλη, Α. (2018). Πρώτες βοήθειες: Εγχειρίδιο για εκπαιδευτικούς. Αθήνα: Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού. ISBN: 978-960-9766-26-5
- Αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία Πρόληψις, & Ινστιτούτο Προληπτικής, Περιβαλλοντικής και Εργασιακής Ιατρικής. (2014). Εθνικός διατροφικός Οδηγός για βρέφη, παιδιά και εφήβους: Επιστημονική τεκμηρίωση (Α. Βελουδάκη, & Κ. Ζώτα, Επιμ.). ISBN:978-960-503-562-4
- Γερμανός, Δ., & Γκλούμπου, Α. (2018). Το παιδί δημιουργεί τον χώρο του: αρχιτεκτονικές, παιδαγωγικές και ψυχοκοινωνικές παράμετροι. Στο, Κ. Τσουκαλά, Δ. Γερμανός (Eds.), *Πρακτικά του Διεπιστημονικού Συνεδρίου με διεθνή συμμετοχή με θέμα: Χώροι για το παιδί ή χώροι του παιδιού; Θεσσαλονίκη, 19-21 Μαΐου 2017* (σσ. 135-151). Αθήνα: Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης. <https://eproceedings.epublishing.ekt.gr/index.php/childspace/article/view/1431>
- Γρόσδος, Σ., Μακαρατζής, Γ., & Ανδρεάδου, Χ. (2010). Τέχνη και δημιουργικότητα στο σχολείο: Η αξιοποίηση των Τ.Π.Ε. στη διδακτική της τέχνης. Στο, Β. Κολτσάκης, Γ. Σαλονικίδης, & Μ. Δοδοντσής (Επιμ.), *Πρακτικά του 2ου Πανελληνίου Εκπαιδευτικού Συνεδρίου Ημαθίας για τις Ψηφιακές και Διαδικτυακές εφαρμογές στην Εκπαίδευση* (σσ. 508-519), 23-25 Απριλίου 2010, Βέροια & Νάουσα. ISBN: 978-960-99301-0-9.
- Δεληλίγκα, Στ. (2015). Προβλήματα συμπεριφοράς παιδιών προσχολικής ηλικίας σε σχέση με το γονεϊκό τύπο και το γονεϊκό στρες (Μεταπτυχιακή εργασία). Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Βόλος.
- Δρεμέτσικα, Β. (2018). Συγκλίσεις και αποκλίσεις των θεωριών των Piaget, Vygotsky και επεξεργασίας πληροφοριών σχετικά με τη γνωστική ανάπτυξη των παιδιών. Στο Γ. Παπαδάτος, Α. Μπαστέα & Γ. Κουμέντος (Επιμ.), 8ο Πανελλήνιο συνέδριο επιστημών εκπαίδευσης. Εκπαίδευση χαρισματικών ατόμων στην Ελλάδα. Ιδεολογικές-Πολιτικές-Ψυχολογικές-Παιδαγωγικές προϋποθέσεις εκπαίδευσης χαρισματικών ατόμων, Αθήνα 14-17 Ιουνίου (σσ. 222-235). Αθήνα: Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών. <https://doi.org/10.12681/educs.2670>
- Ζώνιου-Σιδέρη, Α. (2009). Ένταξη, εκπαίδευση και κοινωνική πολιτική. Διαθέσιμο στο: http://www.syn.gr/downloads/2010031314/a_sideri.pdf
- Ζώνιου-Σιδέρη, Α., Ντεροπούλου-Ντέρου, Ε., & Βλάχου-Μπαλαφούτη, Α. (Επιμ.) (2012). Αναπηρία και εκπαιδευτική πολιτική. Αθήνα: Πεδίο.
- Καυκούλα, Ε. (2010). Ψυχοπαιδαγωγική αντιμετώπιση των μαθησιακών δυσκολιών. Στο, 5ο Πανελλήνιο Συνέδριο με θέμα «Μαθαίνω πώς να μαθαίνω», 7-9 Μαΐου 2010, Αθήνα. Ελληνικό Ινστιτούτο Εφαρμοσμένης Παιδαγωγικής και Εκπαίδευσης (ΕΛΛ.Ι.Ε.Π.ΕΚ.). Διαθέσιμο στο http://www.elliepek.gr/documents/5o_synedrio_eisigiseis/Kaykoula.pdf

- Κληματσίδα, Αι. (2012). Μαθησιακές δυσκολίες και διαταραχές συμπεριφοράς. Διαδικασία αξιολόγησης μέσω του ερωτηματολογίου του Achenbach (Πτυχιακή εργασία). Πρώην Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Ηπείρου, Άρτα.
- Κωφίδου, Χ. (2020). Μαθησιακές δυσκολίες: Ορισμοί, κατηγορίες, αίτια, χαρακτηριστικά και στρατηγικές παρέμβασης. Νέος Παιδαγωγός, 18, 270–277.
- Κωφίδου, Χ. (2017). Η ενιαία εκπαίδευση ως θέμα ανθρωπίνων δικαιωμάτων και κοινωνικής δικαιοσύνης. Εκπαιδευτική Επικαιρότητα, 2(3), 24-29. Διαθέσιμο στο http://ekpaideyitikhepikairothta.gr/wp-content/uploads/2017/04/kofidou_.pdf
- Κωφίδου, Χ., & Μαντζίκος, Ν. Κ. (2016). Στάσεις και αντιλήψεις εκπαιδευτικών και μαθητών προς τα άτομα με αναπηρία: Μια βιβλιογραφική ανασκόπηση. Εκπαιδευτική Επικαιρότητα, 2(2), 4-25. Διαθέσιμο στο http://ekpaideyitikhepikairothta.gr/wp-content/uploads/2016/06/TOMOSB_TEYXOS2_Kofidou_Mantzikos.pdf
- Μιχαηλίδου, Μ. & Πετρά, Ζ. (2016). Η τέχνη διδάσκει και διδάσκεται. Στο, Γ. Παπαδάτος, Στ. Πολυχρονπούλου, & Α. Μπαστέα (Επιμ.), Πρακτικά του 5ου Πανελληνίου Συνεδρίου Επιστημών Εκπαίδευσης για τις Λειτουργίες Νόησης και Λόγου στη Συμπεριφορά, στην Εκπαίδευση και στην Ειδική Αγωγή (Τομ. 2015, αρ. 2, σσ. 842-847), 19-21 Ιουνίου 2015, Αθήνα. Αθήνα: Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών. <https://doi.org/10.12681/edusc.178>
- Μπιρμπίλη, Μ., Κλημάνογλου, Σ., & Μποσινάκη, Ι. (2001). Βρεφοκομία. Αθήνα: Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών & Εκδόσεων «Διόφαντος». http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/pdf/8547/5272/24-0223-02_Vrefokomia_G-EPAL_Vivlio-Mathiti/
- Ν. 3699/2008. Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση ατόμων με αναπηρία ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΦΕΚ 199/Α/2-10-2008). Αθήνα: Εθνικό Τυπογραφείο.
- Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, & Συμβούλιο της Ευρώπης. (2015). Εγχειρίδιο σχετικά με την ευρωπαϊκή νομοθεσία για τα δικαιώματα του παιδιού (σσ. 15-17). Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. <https://doi.org/10.2811/282931>
- Παντελιάδου, Σ. & Φιλιππάτου, Δ. (Επιστημ. Επιμέλεια) (2013). Διαφοροποιημένη Διδασκαλία: Θεωρητικές προσεγγίσεις και εκπαιδευτικές πρακτικές. ΠΕΔΙΟ, Αθήνα.
- Σκέμπερη, Λ. (2010). Τέχνη και εκπαίδευση: Η συμβολή της τέχνης στο εκπαιδευτικό έργο ή για μια εκπαίδευση του μέλλοντος. Συνεργασία, 2. <http://hdl.handle.net/10797/12461>